

แนวทางการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของ
นักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุน้อย อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก
Guidelines of Guidance Management Manual that Focuses
on the Understanding of Cultural Differences among Students
at Choomchon Ban Mae Ku Noi School, Mae Sot District, Tak Province

กิตติยา ต้อยทั้ง¹

Kittiya Tuithang

E-mail: nhoo.ktuithang@gmail.com

สนิธ หาจัตูรัส²

Sanit Hajaturat

สำเนา หมีนแจ่ม²

Samnao Muenjaem

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุน้อย อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก และ 2) แนวทางการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุน้อย อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กรอบการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดหมวดหมู่และบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุน้อย อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก คณะครูและบุคลากรโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุน้อยไม่มีความรู้ด้านการแนะแนวหรือผ่านการอบรมด้านการแนะแนว ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการแนะแนว อีกทั้งยังมีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อยครั้งจึงทำให้การบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนไม่มีความต่อเนื่อง ประกอบกับนักเรียนส่วนมากของโรงเรียนเป็นนักเรียนชาติพันธุ์ การดำเนินการแนะแนวจึงเป็นเรื่องค่อนข้างยุ่งยาก อีกทั้งทางโรงเรียนยังไม่มีสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจและสร้างข้อตกลงในการเข้ามาอยู่ร่วมกันในโรงเรียน จากสภาพปัญหาเหล่านี้จึงสรุปเป็นสาระสำคัญเพื่อหาแนวทางการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุน้อย ตามกรอบมาตรฐานการแนะแนว 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านคุณภาพการดำเนินงานแนะแนว และ 3) ด้านคุณภาพการบริการจัดการแนะแนว

คำสำคัญ: การบริหารงานแนะแนว, ทักษะความเข้าใจ, ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

Abstract

This research is a qualitative research. The objectives were: 1) to study the problems of management guidance of Choomchon Ban Mae Ku Noi School, Mae Sot District, Tak Province, and 2) to study the process of the management guidance focusing on the awareness of cultural differences among students of Choomchon Ban Mae Ku Noi School, Mae Sot District, Tak Province.

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

² อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

The population of this research consisted of 16 people. The tool for collecting the data was the In-depth Interview Form. The data was analyzed by the classification and descriptive writing.

The results of the study the problems of management guidance of Choomchon Ban Mae Ku Noi School, Mae Sot District, Tak Province, showed that teachers and personals of Choomchon Ban Mae Koo Noi School did not know about the management guidance and did not attend the training cause of the management guidance. It may be said that the personnel who had knowledge of the guidance in this school was not available. Because there were personnel changes in duties frequently, the management guidance in school did not continuously run. Otherwise, one reason is that the most of students in this school are ethnic students. The guidance is quite difficult for teacher to communicate with the students. It is complicated to make understanding and agreement to students. This problem is the information to find out the way solve the management guidance focusing on an awareness of students who have the cultural differences at Choomchon Ban Mae Ku Noi School as in 3 frameworks: 1) quality of students 2) quality of operational guidance, and 3) quality of management guidance services.

Keywords: Guidance management, Understanding skills, Cultural differences

บทนำ

กระแสการจัดการศึกษานานาชาติเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการปฏิรูปการศึกษาของทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ความเป็นโลกาภิวัตน์และการย้ายถิ่นของผู้คนเป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญของการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและการเกิดขึ้นของสังคมพหุวัฒนธรรม หากไม่มีความเข้าใจและเคารพความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม อาจส่งผลกระทบต่ออยู่ร่วมกันในสังคมซึ่งเป็นประเด็นที่น่าเป็นห่วงสำหรับเด็กและเยาวชน ดังนั้นจึงควรสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมและวัฒนธรรมให้กับเด็กและเยาวชนเพื่อเตรียมความพร้อมให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคต (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ, 2557)

ปฏิญญาเซอา-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา เพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประกอบด้วยการกำหนดบทบาทให้ภาคการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ โดยบทบาทของภาคการศึกษาในเสาสังคมและวัฒนธรรม ได้ให้คำปฏิญาณว่า ความมุ่งมั่นและข้อผูกพันของผู้นำอาเซียนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดประชาคมอาเซียนที่มีความเชื่อมโยง ประชาคมอาเซียนและเพื่อประชาชนอาเซียน ซึ่งกล่าวได้ว่า “การศึกษา” เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของผู้นำอาเซียนทั้ง 10 ประเทศที่กล่าวว่า “ความร่วมมือด้านการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศสมาชิก และเป็นมิติที่สำคัญของเสาหลักทั้งสามด้านของประชาคมอาเซียน และได้ย้ำถึงบทบาทของการศึกษาในการเพิ่มความตระหนักในความเป็นอาเซียนและอัตลักษณ์ของอาเซียน รวมทั้งการส่งเสริมความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมในอาเซียนด้วย ” (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552) จากความสำคัญของภาคการศึกษาดังกล่าว “การแนะแนว” ถือเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 10 วรรค 1 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดการศึกษาให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ถือได้ว่าเป็นกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองสิทธิของเด็กในการเข้ารับการศึกษาของประเทศ อีกทั้ง ปฏิญญาจอมเทียนขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ให้ประเทศสมาชิกจัดการศึกษาตลอดชีวิต

(Education For All) แก่พลเมืองในประเทศอย่างเท่าเทียมกัน พร้อมทั้งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 ให้สถานศึกษารับเด็กนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรเข้าเรียนและมีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนรายหัว เช่นเดียวกับเด็กไทยทั่วไป โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรเข้าเรียนในปี พ.ศ.2548 ได้เปิดโอกาสให้เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยได้เข้าเรียนในสถานศึกษาของรัฐ ได้อย่างกว้างขวาง และได้รับการสนับสนุนเงินค่าใช้จ่ายรายหัว เช่นเดียวกัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีพื้นที่บริการทางการศึกษารอบคลุม 5 อำเภอ ชายแดนฝั่งตะวันตกของจังหวัดตาก คือ อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง อำเภอพบพระ และอำเภอ อุ่มผาง ซึ่งมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงและมีแนวเขตติดต่อกับสาธารณรัฐแห่ง-สหภาพเมียนมาร์ (Republic of the Union of Myanmar) ระยะทางประมาณ 580 กิโลเมตร ทำให้นักเรียนที่เข้ามาเรียน ในสถานศึกษาเป็นกลุ่ม เด็กไทยและกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เช่น เมียนมาร์ กะเหรี่ยง ม้ง มอญ ลาหู่ ลีซู ฯลฯ รวมทั้งนักเรียนต่างด้าวที่เป็น สัญชาติพม่าหรือไม่สัญชาติเข้ามาเรียนเป็นจำนวนมาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 2561, น. 69)

โรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และรับนักเรียนที่มีความหลากหลายทาง เชื้อชาติเข้ามาเรียนเป็นจำนวนมาก อีกทั้งการจัดการศึกษาในบริบทที่มีนักเรียนหลายเชื้อชาติในโรงเรียนเดียวกันนั้น การแนะแนว ถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อสร้างความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อให้อยู่ร่วมกัน จึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวท่ามกลางความหลากหลาย และการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ คือ การสร้าง ทักษะทางสังคม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-Cultural Skills) ซึ่งถือเป็นทักษะที่จะช่วยให้ ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้บนความแตกต่าง เข้าใจความต่างทางความคิด วัฒนธรรม ภาษา ศาสนา ประเพณี วิถี ชีวิต การเมือง การปกครอง ภูมิหลัง ประสบการณ์ เพื่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ โดยไม่มีการ แบ่งแยกทางชาติพันธุ์ ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2559) และครูถือว่าเป็นบุคคล สำคัญในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับนักเรียน ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในความ หลากหลายทางวัฒนธรรมและระบบงานแนะแนวที่มุ่งเน้นความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียน และ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน ลดเวลาในการเรียนรู้งานซ้ำซากเนื่องจากบุคลากรมีการย้ายเข้าย้าย ออกบ่อยๆ ลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในการทำงาน ดังนั้นการสร้างกรอบการทำงาน จะช่วยกำหนดบทบาท หน้าที่ที่ชัดเจน และลดปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาการบริหาร การแนะแนวของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย เพื่อหาแนวทางการบริหารการแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความ แตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของ นักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวนทั้งสิ้นรวม 16 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

กรอบสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth-Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบในการสัมภาษณ์สภาพปัญหาการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.1 ศึกษาเอกสารมาตรฐานการแนะแนวของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถาม

3.3 นำกรอบคำถามที่ได้จากขั้นที่ 2 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อการปรับปรุงแก้ไข

3.4 จัดพิมพ์กรอบการสัมภาษณ์เชิงลึกฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

4.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 16 คน

4.3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อจัดหมวดหมู่ตามกรอบมาตรฐานการแนะแนวของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และเขียนบรรยายเชิงพรรณนาเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่พบ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียน มีผู้ให้ข้อมูล คือโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูแนะแนว รวมทั้งสิ้น 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

กรอบสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth-Interview form) เป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบในการสัมภาษณ์ จากกรณีศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียน จำนวน 3 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เพื่อศึกษาหาความเหมือน ความแตกต่างและความสัมพันธ์กับเอกสารมาตรฐานการบริหารงานแนะแนว และนำมาสร้างเป็นกรอบแนวทางการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.1 นำข้อค้นพบปัญหาที่ได้จากวัตถุประสงค์ข้อ 1 มาหาความเหมือนความแตกต่างที่สัมพันธ์กับเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบแนวทางการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างแนวทางการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

3.3 นำกรอบแนวทาง เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อการปรับปรุงแก้ไข

3.4 จัดพิมพ์กรอบการสัมภาษณ์เชิงลึกฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 6 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปเป็นแนวทางการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม สำหรับโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก

สรุปผลการวิจัย

ผลของการศึกษาสภาพการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย พบว่าคณะครูและบุคลากรโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงานอยู่ในระหว่าง 5 – 10 ปี และไม่มีความรู้ด้านการแนะแนวหรือผ่านการอบรมด้านการแนะแนว ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการแนะแนว อีกทั้งยังมีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงบุคลากรบ่อยครั้งจึงทำให้การบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนไม่มีความต่อเนื่อง ประกอบกับนักเรียนส่วนมากของโรงเรียนเป็นนักเรียนชาติพันธุ์ การดำเนินการแนะแนวจึงเป็นเรื่องค่อนข้างยุ่งยาก และครูคือผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ไม่มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียนชาติพันธุ์เหล่านั้น อีกทั้งทางโรงเรียนยังไม่มีการสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจและสร้างข้อตกลงในการเข้ามาอยู่ร่วมกันในโรงเรียน จากสภาพปัญหาเหล่านี้จึงสรุปเป็นสาระสำคัญเพื่อหาแนวทางการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นทักษะความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย ตามกรอบมาตรฐานการแนะแนว 3 ด้านคือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านคุณภาพการดำเนินงานแนะแนว และ 3) ด้านคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว เป็น ดังนี้

1. ด้านคุณภาพผู้เรียน

1.1 ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น

- จัดกิจกรรมพี่รับน้อง เพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับนักเรียน และเป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนที่มาจากต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา ให้เกิดความรัก และสามัคคีกัน

- จัดกิจกรรมแต่งกายประจำชนเผ่าทุกวันอังคารเพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในตนเอง
- จัดงานนิทรรศการสืบสานวัฒนธรรมชนเผ่า เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
- จัดสัปดาห์วิชาการ ให้นักเรียนได้แสดงผลงานตามความชอบและความถนัดของนักเรียน
- ส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันทักษะวิชาการ
- จัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาพม่าเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษา
- มีโครงการเสนอขานักเรียนประจำวันเสาร์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
- จัดโครงการคลินิกภาษาไทย
- จัดโครงการเด็กเรียนดีพี่สอนน้อง
- จัดกิจกรรมออกค่ายจิตอาสาช่วยเหลือชุมชน

1.2 ผู้เรียนสามารถวางแผนชีวิตด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม

- จัดหาข้อมูล และโครงการแนะแนวทางการศึกษาต่อ
- จัดตั้งร้านค้าสหกรณ์ให้นักเรียนเป็นสมาชิกและเป็นเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานเพื่อเป็นการฝึก

ทักษะอาชีพ

- จัดกิจกรรมการแนะนำการใช้ชีวิตในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
- จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพให้กับนักเรียน เพื่อสร้างความตระหนักในการดูแลสุขภาพร่างกาย

ให้สมบูรณ์แข็งแรง

- จัดกิจกรรมตลาดนัดอาชีพให้กับนักเรียน เป็นการดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และแนะนำอาชีพ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ด้านคุณภาพการดำเนินงานแนะแนว

2.1 ครูแนะแนว/ครูที่ทำหน้าที่แนะแนวดำเนินงานแนะแนวตามหลักการ ปรัชญา ขอบข่าย เป้าหมาย และจรรยาบรรณทางการแนะแนว

- จัดอบรมความรู้แก่ครูและบุคลากรเป็นการภายในทุกปีการศึกษา
- ส่งครูเข้ารับการอบรมด้านจิตวิทยา การแนะแนว การให้คำปรึกษา ที่เป็นประโยชน์ต่อการแนะแนวให้กับนักเรียนกับหน่วยงานต่างๆ
- ครูมีการพัฒนา ตามกระบวนการ PLC
- ครูจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม
- ครูศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนเผ่า และร่วมกันวางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อปรับทัศนคติของนักเรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันได้
- จัดคลินิกรับฟังปัญหา และให้คำปรึกษาเบื้องต้น

2.2 สถานศึกษาจัดบริการแนะแนวและส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

- จัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ทราบข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนและครอบครัว
- ครูสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพและบุคลิกภาพของนักเรียน
- ครูและผู้บริหารให้ข้อมูลด้านต่างๆ ของโรงเรียนเพื่อใช้ในการปรับตัวอยู่ในโรงเรียนได้
- ผู้บริหารและครูติดต่อประสานกับหน่วยงานต่างๆ ที่มีความรู้ความสามารถ และมีความชำนาญในการจัดกิจกรรมที่สนองความถนัด ความสนใจ และความสามารถแก่ผู้เรียนทุกคน
- มีแบบประเมิน (SDQ) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในติดตามการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว
- จัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนยากจน

2.3 สถานศึกษาจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรสถานศึกษา

- สถานศึกษาแต่งตั้งครูรับผิดชอบดำเนินการกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรสถานศึกษา ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม
- จัดให้มีครูติดตามดูแลนักเรียน และให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองนักเรียนในด้านการศึกษาต่อ และด้านอาชีพ

3. ด้านคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว

- 3.1 กำหนดนโยบายให้มีการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 3.2 จัดโครงสร้างการบริหารจัดการแนะแนว
- 3.3 แต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดบทบาทหน้าที่ และภารกิจที่ชัดเจน
- 3.4 จัดทำแผนปฏิบัติงานแนะแนว
- 3.5 จัดให้ครูเข้ารับการอบรมทางจิตวิทยา และการแนะแนวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 3.6 จัดครูและบุคลากรให้เพียงพอกับการดำเนินงานแนะแนว
- 3.7 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานมีความรู้ความสามารถ และมีความชำนาญในการจัดกิจกรรมที่สนองความถนัด ความสนใจ และความสามารถแก่ผู้เรียนทุกคน
- 3.8 นิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

ปัญหาในการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนชุมชนบ้านแม่กุ่มน้อย การจัดการศึกษาบนความแตกต่างทางวัฒนธรรม นักเรียนมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ความเชื่อ ทัศนคติ ขนบประเพณี วิธีการดำเนินชีวิตที่ต่างกัน ส่งผลให้นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และเมื่อต้องทำกิจกรรมร่วมกับทางโรงเรียน นักเรียนกลุ่มนี้มักไม่ให้ความร่วมมือในการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น อีกทั้งนักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการเรียน และจะมีปัญหาการเลิกเรียนกลางคัน เหล่านี้มีสาเหตุหลักเนื่องมาจากความ

หลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนและทุกกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น คือ การสื่อสารที่ใช้คนละภาษา วัฒนธรรม ขนบประเพณี วิธีการดำเนินชีวิตที่ค่อนข้างแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติวิทย์ เดชชนากร (2559) เรื่อง การจัดการศึกษาในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านร่องล้าน ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ว่าโรงเรียนที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลาย อาจก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งขึ้นภายในโรงเรียน มุ่งจัดการศึกษาเพื่อเด็กไทย โดยไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่าง ทำให้เด็กนักเรียนชาติพันธุ์ขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก จึงทำให้เกิดการสูญหายทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ และส่งผลเชื่อมโยงในทุกกิจกรรมของทางโรงเรียน แนวทางในการบริหารจัดการ คือ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และโครงการพิเศษที่จัดเพื่อสร้างความเข้าใจ การอยู่ร่วมกัน ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่น จัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนอย่างทั่วถึง มีการแนะแนวในด้านการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมภายในและภายนอกโรงเรียนได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรา น้อยคะนิง (2560, น. 113) เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 20 กล่าวว่า การแนะแนวมีความสำคัญต่อการพัฒนาตัวนักเรียนในทุกด้าน เพื่อให้นักเรียนหรือผู้รับบริการสามารถที่จะเผชิญกับปัญหาทั้งในปัจจุบันและอนาคต สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ด้านคุณภาพการดำเนินงาน ทางโรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการดำเนินงานแนะแนว จึงทำให้ทางโรงเรียนไม่มีระบบการบริหารจัดการงานแนะแนวอย่างเป็นรูปธรรม ไม่มีการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรสถานศึกษา และไม่มีแบบแผนในการปฏิบัติงานแนะแนวที่ชัดเจน ดังนั้นโรงเรียนจำเป็นต้องส่งเสริมให้ครู/ผู้ที่ทำหน้าที่เข้ารับการศึกษารอบรู้หรืออบรมทางการแนะแนวโดยเฉพาะเพื่อให้มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมกับงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพลย์ อริยะรัศมีทรัพย์ (2554) เรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการส่งเสริมและช่วยเหลือบุคคล ให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ รู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจสภาพแวดล้อม สามารถเลือกตัดสินใจแก้ปัญหาและปรับตัวได้อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นคนได้อย่างสมบูรณ์และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และด้านคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว ทางโรงเรียนไม่มีแผนการดำเนินงานแนะแนวที่เป็นรูปธรรม แนวทางการบริหารงานแนะแนวโดยการสร้างเครือข่ายของสถานศึกษา ด้านงานติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย ติดตามผู้เรียนที่ได้รับการช่วยเหลือจากสมาชิกเครือข่าย จัดให้มีกล่องรับฟังความคิดเห็น จัดทำสถิติผู้เรียนที่จบการศึกษา เชิญพ่อแม่ ผู้ปกครองมาประชุมทุกภาคเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สถานศึกษาควรหันมาให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการแนะแนวอย่างจริงจัง เพื่อสร้างความตระหนักในการเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างซึ่งกันและกัน ซึ่งปัจจุบันพบปัญหาเหล่านี้้อย่างแพร่หลาย

1.2 สถานศึกษาควรรณรงค์และให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิมนุษยชนให้มากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนที่ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.3 สถานศึกษาทุกแห่งต้องสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของนักเรียนชาติพันธุ์ที่เข้ามารับการศึกษาในประเทศไทย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ควรศึกษาเพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารงานแนะแนวที่มุ่งเน้นความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียน และนำมาประเมินผล และพัฒนาให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

- กิตติวินท์ เดชชนากร. (2559). การจัดการศึกษาในโรงเรียนพหุวัฒนธรรม กรณีศึกษา: โรงเรียนบ้านร่องล้าน ตำบลร่มเย็น อำเภอยางคำ จังหวัดพะเยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- เกศรา น้อยคง. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 20. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- พรพลย์ อริยะรัตน์ทรัพย์ (2554). การศึกษาปัญหาและความต้องการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2552). ปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษา. ใน การประชุมคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ. (2557). เอกสารประกอบการประชุม คณะกรรมการกำกับทิศทางเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การทำงานด้านวิชาการของแผนสุขภาพเด็ก เยาวชน และครอบครัว ครั้งที่ 2/2557. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. (2561). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2560. ตาก: กลุ่มงานนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2.